

Навіщо Музей флоту перетворили на «Титанік»?

Нинішнього року Одеський музей морського флоту відзначає 72-й день народження. Досі вважалося, що найважчим випробуванням для нього була німецько-фашистська окупація, під час якої більшість довоєнних експонатів викрали й вивезли з Одеси. Проте період новітньої історії виявився не менш небезпечним: сьогодні понад 100 тисяч експонатів опинилися перед загрозою знищення. А все через чиновницьку байдужість і певну приватну зацікавленість...

Операція «червоний півень»

Без перебільшення можна сказати, що за радянських часів музею не було рівних серед морських «побратимів» на всій території колишнього Союзу. Окрім численних документів, фотознімків і моделей суден, тут можна побачити навіть морський якір, вік якого перевищує 900 років. Сама будівля розміщена на вулиці Ланжеронівській, 6 і вважається пам'ятником архітектури національного значення. Це так званий «Англійський клуб» (архітектор Торічеллі, 1842 рік).

На превеликий жаль, уся ця краса й гордість Одеси ніні відмирає. До речі, разом зі славою України як морської держави. Чому так відбувається? На перший погляд, причина банальна: наприкінці квітня 2005-го на Ланжеронівській раптово спалахнула пожежа, що неабияк пошкодила музейну будівлю. Хто запустив «червоного півня», невідомо. Але найбільше дивує інше: чому ні органи державної влади, ні, тим паче, місцеві можновладці не звертали уваги на те, що через руйнацію стін призупинилося функціонування музею? Відповідь на це запитання одесити «отримали» через два роки: в лютому 2007-го координаційна рада з питань іноземних інвестицій ухвалила «історичне» рішення віддати музейні приміщення (увага!) київській фірмі «Інпром» в оренду на 49 років для бізнес-клубу...

Що не кажи, а подарунок майже царський: пам'ятник архітектури національного значення просто так узяли й передали у приватні руки: мовляв, якщо це не зробити, то будівля цілковито зруйнується. Звісно, заради справедливості треба сказати, що музейна ситуація на той час була катастрофічною: пошкоджену внаслідок пожежі покрівлю заливали дощі, а для черепашнику, з якого збудований «Англійський клуб», це смерті подібно (він починає втрачати несучі властивості). Рік у рік музей почав поступово перетворюватися на сумнозвісний «Титанік». А тим часом на його «борту» розпочалася запекла битва між трьома «суб'єктами господарювання» – Одеською міською радою, Одеською обласною радою та профільним міністерством (Мінтранспорту). Кожна зі сторін домогалася права власності на ласий шматок території на вулиці Ланжеронівській, 6.

На захист музею стали флотські ветерани. Саме за їхньою пропозицією в 2007 році Одеська міськрада виділила кошти на здійснення першочергових протиаварійних робіт. А в 2008-му до міського бюджету прийняли поправку, що передбачала виділення п'яти мільйонів гривень на відновлення будівлі. Саме за рахунок цієї суми й удалося полатити покрівлю, зміцнити фундамент і від-

новити фасад. Подальші ремонтні роботи мав завершити Одеський морський торговий порт. Принаймні така інформація ще в грудні 2011-го пролунала з вуст начальника обласного управління охорони об'єктів культурної спадщини Наталії Штербуль: «На сьогодні музей морського флоту є структурним підрозділом Одеського морського торгового порту. Керівництво порту заявило про свої наміри провести відновлювальні роботи в будівлі музею».

Згідно з обіцянками одеської влади на музейну реконструкцію планували виділити близько 40 мільйонів гривень. А насправді? Усе сталося, як у тій приказці: казав пан кожух дам, та слово його тепле. Очевидно, головна проблема не в дефіциті грошей, а в дефіциті совісті деяких чиновників.

Звернімо увагу на лист флотських ветеранів (датований січнем 2012 року) до голови Одеської облдержадміністрації Едуарда Матвійчука: «Просимо Вас виділити кошти для фінансування закінчення ремонту будівлі музею, а нам доручити контроль за використанням коштів, що будуть виділені на ремонт і функціонування ветеранської організації моряків державної судноплавної компанії «Чорноморське морське пароплавство» (ДСК ЧМП) як базової організації в забезпеченні роботи музею. Ветерани флоту готові брати на себе відповідальність за організацію музейної роботи і просвітницької діяльності серед підростаючого покоління майбутніх моряків, корабелів, відвідувачів Одеси, з метою представлення України як морської держави».

Ігри чиновників

На жаль, в облдержадміністрації (ОДА) вирішили обмежитися лише формальними відписками. Цитуємо лист-відповідь (№ 508/02-16/02/1512 від 20.03.2012 р.) за підписом першого заступника голови ОДА Наталії Чегодар: «Сьогодні за результатами перевірки обласною державною адміністрацією утворено комісію за участю керівників підрозділів обласної державної адміністрації та Одеської міської ради, яка має вирішити питання щодо власності зазначеного об'єкта та подальші шляхи фінансування добудови Музею морського флоту, про що поінформуюемо додатково».

Після тривалої мовчанки влади голова ветеранської організації ДСК ЧМП Володимир Поляков надіслав голові Одеської облдержадміністрації повторного листа: «На превеликий жаль, від ветеранів флоту чиновники просто відмахнулися, в манері найгірших відписок. Усі відповіді звелися до створення комісії без участі ветеранів флоту – інституту громадянського суспільства для вирішення питання про відродження морського музею в м. Одесі...».

За іронією долі чергова відповідь-відписка була підготовлена в облдержадміністрації 22 червня – в день 61-ї річниці нападу фашистів (які, нагадаємо, розграбували музей у роки війни). Прочитуємо ще один лист (№ 508/02-16/02/3468) за підписом першого заступника голови ОДА Наталії Чегодар: «Обласна державна адміністрація уважно розглянула листа громадської організації ветеранів флоту від 11.04.2012 р. № 14 щодо виділення коштів для закінчення ремонту Музею морського флоту (вул. Ланжеронівська, 6). Сьогодні управлінням капітального будівництва відкореговано проектно-кошторисну документацію та подано для отримання висновку ОФ «Одесадержбудекспертиза». Водночас з 1994 року існують розбіжності щодо прав власності між Одеською міською радою та Одеською обласною радою. Сьогодні процес визначення права власності на даний об'єкт триває. З метою збереження будівлі музею обласна державна адміністрація повернеться до розгляду питання щодо фінансування ремонтних робіт Музею морського флоту після отримання позитивного висновку експертизи та визначення права власності».

Професійне свято працівників кінематографії, встановлене Указом Президента № 52/96 від 12 січня 1996 року, відзначається щорічно другої суботи вересня.

Тодішне започаткування цього свята пов'язане з подіями сторічної давнини. У вересні 1896 року в Харкові відбулася найперша українська кінозйомка: фотограф Альфред Федецький зафільмував кілька хронікальних сюжетів. А вже в грудні влаштував перший український кіносеанс у Харківському оперному театрі.

1922-го засновано Всеукраїнське фотокіноуправління, що запустило в дію одеське та ялтинське профільні підприємства, а 1928-го – й Київську кінофабрику (майбутню кіностудію імені О. Довженка). 1930 року в Україні з'явився перший звуковий фільм – документальна стрічка Дзиги Вертова «Симфонія Донбасу». Українські митці екрана впродовж минулого століття створили власну яскраву кіношколу, що неабияк збагатила світове кіно. У пам'яті глядачів назавжди залишилися імена Олександра Довженка, Івана Кавалерідзе, Марка Донського, Сергія Параджанова, Леоніда Бикова, Леоніда Осики, Івана Миколайчука та багатьох їхніх талановитих послідовників.

Торік Верховна Рада ухвалила Закон «Про внесення змін до Закону України «Про кінематографію» та інших законів України щодо підтримки виробництва національних фільмів». У кіноколах зажеврила надія на розквіт екранного мистецтва. Та, незважаючи на те, що зашморг оподаткування вітчизняних виробників та інвесторів послаблено, казати про стрибок у розвитку кіноіндустрії поки що не доводиться.

Хіба що у проведенні кінофестивалів (їхнє число перевищує кількість фільмів, які знімаються у нас щороку) українці не пасуть задніх. Один з показових прикладів – нещодавній III Одеський міжнародний кінофестиваль: молодий кінофорум, що рік у рік міцнішає та набирає обертів.

О. К.

Цікаво б дізнатися: про яке саме «визначення права власності» йдеться? Таке враження, ніби одеське начальство «загубило» міністерський наказ № 602 (від 31.10.2000 р.) «Про створення державної установи «Музей морського флоту України». У цьому документі чорним по білому написано: «1. Створити на базі відокремленого структурного підрозділу Музею морського флоту Державної судноплавної компанії «Чорноморське морське пароплавання» державну установу «Музей морського флоту України», розташувати її за адресою: м. Одеса, вул. Ланжеронівська, 6. 2. Віднести новостворену установу до сфери управління Міністерства транспорту України, підпорядкувавши її Державному департаменту морського і річкового транспорту»...

Ось такий парадокс: незважаючи на реальну присутність музейного власника (профільного міністерства), одеські чиновники займаються його віртуальним пошуком. У свою чергу, Міністерство інфраструктури (колишній Мінтранс) теж робить вигляд, що проблеми музею – не його «парафія».

Де-факто відбуваються дивні чиновницькі ігри: Мінінфраструктури–облдержадміністрація–міськвиконком. У цьому владному трикутнику всі вдають, що переймаються долею музею. Невже панове чиновники просто зволікають час, щоб потім тишком-нишком зробити з приміщеннями старовинного «Англійського клубу» те саме, що зробили з державною судноплавною компанією «Чорноморське морське пароплавання» на зорі незалежності? Ось і вір після цього в гучні заяви одеської влади про те, що «політичне рішення про необхідність ремонту Музею морського флоту є»...

Фото Євгена ТИЩУКА.